

Ortsautomatik i Disgen 2025

Med Disgen levereras ett ortsträd motsvarande Sveriges administrativa uppdelning 1989, indelat (strukturerat) i nivåerna Sverige, Län, Kommun och Församling. Därutöver finns det över 600 historiska församlingar som funnits före 1989 samt en separat struktur för utlandet.

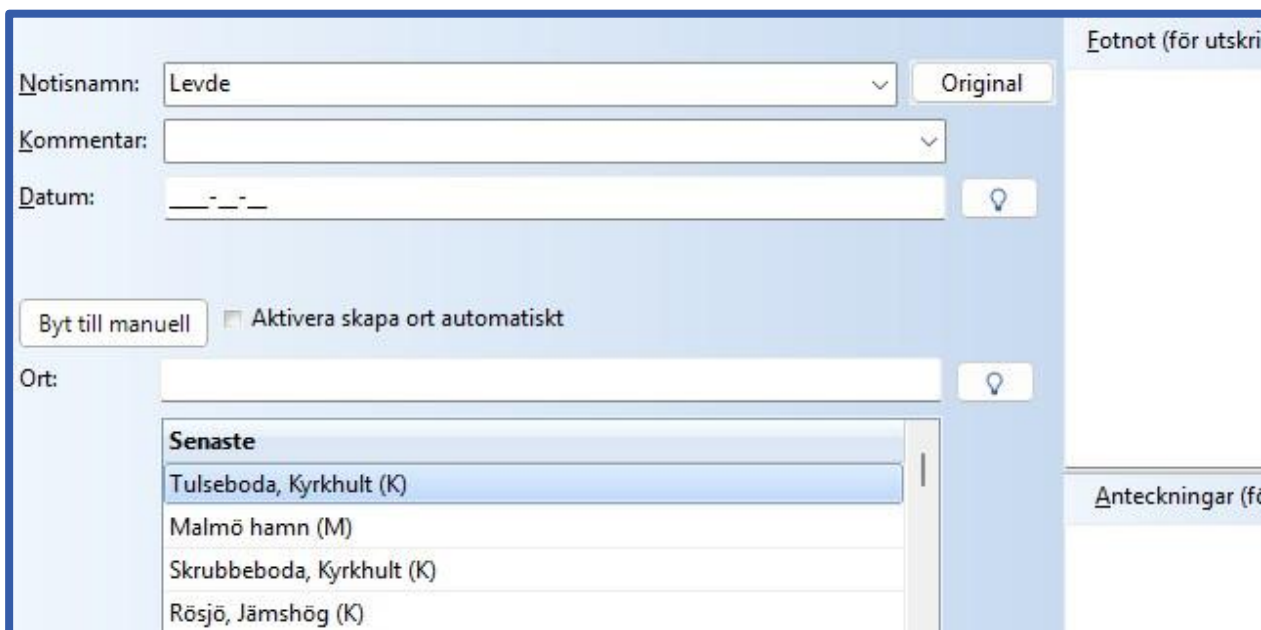
I denna struktur kan du lägga in egna orter, som byar i församlingarna, gårdar i byarna och torp eller hus tillhörande viss by eller gård. Även kvarter, herrgård, hamn, fabrik med mera.

Allt som är inlagt i ortsträdet kallas i Disgen för Disgen-orter, och de svenska orterna har alla koordinater och kan därmed visas på kartan. Orterna kan ges en beskrivning med orsnotiser.

Med funktionen ”Redigera orter” lägger du till dina egna orter eller ändrar uppgifter för orterna. I notiserna når du ortsträdet via lampan vid ortsfältet för att välja eller lägga till Disgen-ort.

Ny metod – automatisk

Med Disgen 2025 har tillkommit en ny metod för att välja eller lägga in Disgen-orter i notiser. Den nya kallas för Automatisk, som innebär att du snabbare kan söka och välja Disgen-ort utan att behöva gå in i ortsträdet via lampan. Den tidigare metoden kallas Manuell.

Detta är Automatisk, som är standardläge. Med knappen ”Byt till manuell” byter du metod.

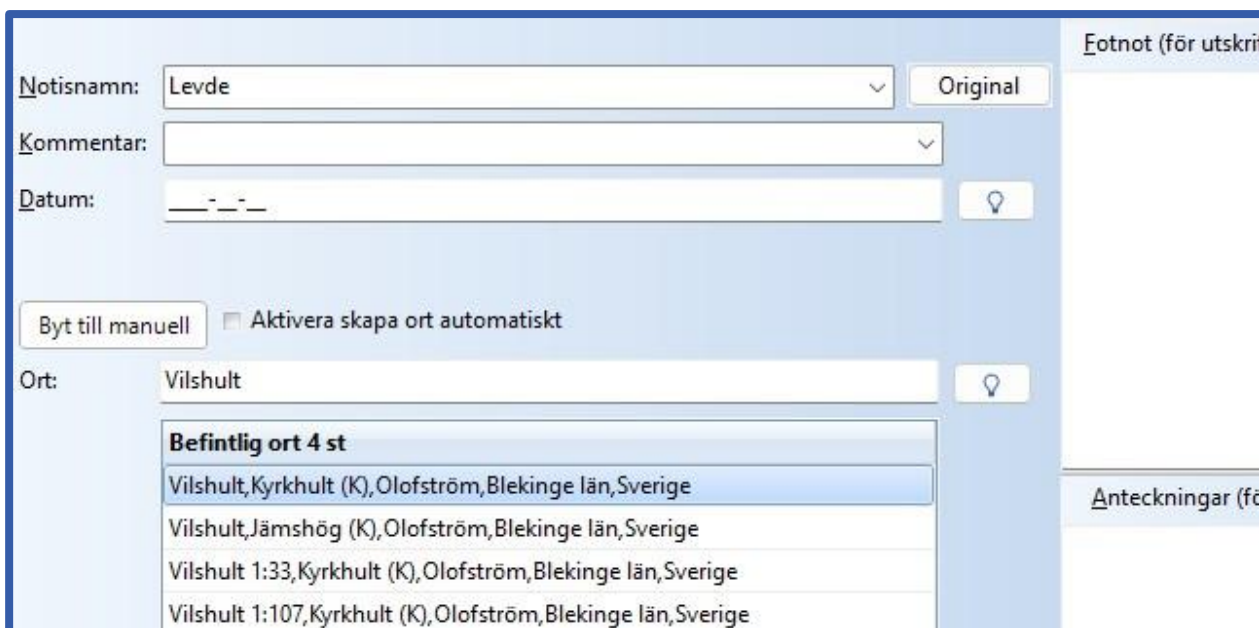
Valet ”Aktivera skapa ort automatiskt” ger den extra möjligheten att lägga in nya Disgen-orter i ortsträdet, utan att gå via lampan. I det fallet behöver du känna till strukturen i ortsträdet. Via lampan eller med ”Redigera orter” kan du kontrollera, ändra eller komplettera uppgifter om den nya orten.

I det automatiska läget kan du välja Disgen-ort på olika sätt:

- 1) Om orten finns i listan över senaste. Då dubbelklickar du på den (eller markerar raden och trycker på mellanslagstangenten) och den orten visas i ortsfältet och lampan lyser.
- 2) Öppna ortsträdet via lampan, och där söka och välja Disgen-ort.
- 3) Direkt i ortsfältet söka efter ort i ortsträdet (nytt i Disgen 2025).

Sökning direkt i ortsfältet

I takt med att du skriver något i ortsfältet söker programmet automatiskt i ditt ortsträd, i dess alla nivåer, de Disgen-orter som börjar med just det du skrivit. Dessa visas i listan som nu heter ”Befintlig ort”. Där kan finnas allt från län, kommuner, församlingar och egna inlagda orter.

Sökningen sker alltså från början av Disgen-ortens hela namn. Genom att ange en asterisk först i fältet, t.ex. *Petri, så visas alla Disgen-orter som har Petri någonstans i namnet, t.ex. Malmö Sankt Petri (M). Asterisk kallas för ett jokertecken och används på liknande sätt i andra sökningar i Disgen, dock inte att förväxla med den asterisk man anger för tilltalsnamn.

Om den ort du söker visas i listan ”Befintlig ort”, dubbelklickar du på den och den visas i ortsfältet och lampan lyser. Du är då klar med val av ort i notisen.

Observera att du inte kan lämna genom att klicka på OK, utan att du valt en Disgen-ort och att lampan lyser. I annat fall får du meddelandet: ”Du kan inte skapa en fritextort i det automatiska läget. Om du vill göra det måste du byta till det manuella läget”.

Om den ort du söker inte finns i ditt ortsträd, och därmed inte visas i listan ”Befintlig ort”, då kan du lägga till den genom att gå in via lampan vid ortsfältet istället på samma sätt som i det manuella sättet. Alternativt kan du använda den nya funktionen att låta programmet göra det, se nedan.

Lägga in ny ort automatiskt

<https://handledning-disgen2025.dis.se/automatisk-ny-ort>

Med Disgen 2025 kan du lägga in nya Disgen-orter i ortsträdet utan att klicka på lampan. I nya handledningen till Disgen 2025 står denna funktion mera fullständigt och detaljerat beskriven med ett flertal exempel.

För att använda denna funktion är det viktigt att känna till hur Disgens ortsträd är uppbyggt, och vad du själv lagt in, vilken struktur du använder under församlingarna. Det är också viktigt att ta reda på var och på vilken nivå i trädet den nya orten skall läggas in. Är det under en församling, under en by eller under en gård, eller något annan befintlig Disgen-ort i ditt ortsträd.

”Aktivera skapa ort automatiskt” skall vara valt. Börja då med att skriva fullstängt namn i ortsfältet på den ort du vill lägga till. Glöm inte stor bokstav i början av namnet. Den du söker skall nu inte finnas i listan.

Nästa steg är att skriva ett komma. Då delas listan upp i två kolumner ”Ny ort” och ”Befintlig ort”. I kolumnen ”Ny ort” står det namn du skrivit in. När du nu börjar skriva något efter kommat, då startar åter sökningen efter befintliga Disgen-orter i ditt ortsträd, på alla nivåer. Kolumnen ”Befintlig ort” fylls nu med de Disgen-orter som börjar på det du skrivit efter kommat.

Ny ort	Befintlig ort 12 st
Vilshult 1:12,	Kyrkhult (K), Olofström, Blekinge län, Sverige
Vilshult 1:12,	Kyrkhult, Kyrkhult (K), Olofström, Blekinge
Vilshult 1:12,	Kyrkhult, Jämshög (K), Olofström, Blekinge
Vilshult 1:12,	Kyrkhult 1:85, Kyrkhult (K), Olofström, Blekinge

Om du hittar den Disgen-orten i den högra kolumnen, där den nya orten skall placeras in under, då dubbelklickar du på den raden. Då fylls knappen under listan med information ”Skapa ny ort under vald Disgen-ort”.

Skapa Vilshult 1:12 under Kyrkhult (K)

Genom att klicka på den knappen så läggs orten in i ortsträdet, den skapade ortens namn visas i ortsfältet och lampan lyser. Om den ort du vill skapa redan finns i ditt ortsträd, då får du ett felmeddelande, att den orten redan finns.

Genom att klicka på lampan kan du kontrollera hur den nya orten lagts in. Då ser du att den inte har fått uppgift om ”Slag av ort” (by, gård, torp, eller annat) och att den kanske inte ligger rätt sorterad. Detta kan du komplettera eller ändra nu eller senare.

Observera att om du inte avslutar den nya notisen med OK, då kommer den inte att sparas, och då kommer inte heller de eventuellt skapade nya orterna att sparas.

Att göra förändringar eller kompletteringar av en Disgen-ort, det gör du i ”Redigera orter”, som du hittar under Orter i huvudmenyn upptill. Ändringar du gör slår igenom på alla ställen där den Disgen-orten används.